מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין איך מתקבלות החלטות בקבוצה בדרך דמוקרטית
- לתרגל ניסוח טיעון משכנע בכבוד ובענייניות
- להכיר את עקרון הפשרה ככלי לפתרון מחלוקות
- לחוות תהליך מלא מהצעה ועד החלטה משותפת

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הכרות עם המושגים

1. א – קבוצת תלמידים שמקבלת החלטות משותפות על ענייני הכיתה
2. א – לנהל את הדיון ולדאוג שכולם יוכלו לדבר

חלק ב' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הבנה ויישום

1. לא נכון – מטרת המועצה היא לשמוע את כל הדעות ולהחליט יחד
2. נכון – זהו תפקידו המרכזי של הנציג

חלק ג' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – השלמות והתאמה

1. יו"ר
2. פשרה

חלק ד' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – התאמת מושגים

1. 1 – ג (מנהל את הדיון במועצה)
2. 2 – ד (מייצג את דעת חברי הכיתה)
3. 3 – א (דרך לבחור בין כמה אפשרויות)
4. 4 – ב (פתרון שמתחשב בכמה דעות שונות)

חלק ה' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים

1. א – ההצעה שקיבלה הכי הרבה קולות בעד מנצחת
2. א – כדי שכולם יוכלו לוודא שהספירה הוגנת ומדויקת

חלק ו' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים (המשך)

1. נכון – זהו עקרון יסוד בהצבעה דמוקרטית - שוויון בין כל המצביעים
2. לא נכון – כל תלמיד ותלמידה מצביעים פעם אחת בלבד, כדי לשמור על הוגנות

חלק ז' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים

1. תיקו
2. כל הכיתה

חלק ח' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים (המשך)

- 1 – א (כל אחד רואה איך הצביעו האחרים)
- 2 – ד (אף אחד לא יודע איך הצביע מי)
- 3 – ב (ההצעה עם מספר הקולות הגבוה ביותר מנצחת)
- 4 – ג (מספר הקולות בעד ונגד שווה)

חלק ט' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – עובדה או דעה

1. נכון – עובדה ניתנת לבדיקה ולאימות
2. לא נכון – זו דעה אישית, לא משהו שאפשר לבדוק
3. לא נכון – טיעון חזק נשען על נימוקים וסיבות ברורות
4. נכון – נימוק הופך את הדעה למשכנעת יותר

חלק י' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – זיהוי טיעון חזק

1. א – עובדה אפשר לבדוק, דעה היא רגש או עמדה אישית
2. א – כדאי לשנות כי זה ישפר ריכוז - כך כולם רואים את הלוח טוב יותר
3. א – נימוק ברור שתומך בדעה
4. א – טיעון חזק עם נימוק

חלק י"א – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – ניסוח טיעון משלי

- 1 – ד (עובדה)
- 2 – ג (דעה)
- 3 – ב (טיעון עם נימוק)
- 4 – א (דעה בלי נימוק)

חלק י"ב – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – כתיבת טיעון משכנע

- 1. נימוק

חלק י"ג – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – מה זו פשרה

- 1. נכון – בפשרה שני הצדדים נותנים ומקבלים משהו, כדי שכולם ירגישו בסדר עם ההחלטה
- 2. לא נכון – זה לא פשרה אלא ניצחון של צד אחד, בפשרה אמיתית שני הצדדים מוותרים קצת
- 3. נכון – פשרה מאפשרת למצוא פתרון ביניים שמתחשב בשתי הקבוצות
- 4. נכון – המטרה של פשרה היא לא שכולם ישמחו לגמרי, אלא שכולם ירגישו שהתחשבו בהם

חלק י"ד – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – התאמת מצבים לפתרון

- 1 – ה (לשחק כדורגל ביום אחד וכדורסל ביום אחר)
- 2 – ד (לשלב את שני הצבעים יחד בקישוטים)
- 3 – ב (לבחור טיול שמשלב גם טבע וגם ביקור בעיר)
- 4 – ג (לקיים מסיבה עם תחפושות אופציונליות, מי שרוצה לובש ומי שלא נשאר בבגדים רגילים)
- 5 – א (לקבוע ישיבה לפי בחירה בחצי מהשנה והגרלה בחצי השני)

חלק ט"ו – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – חשיבה והצעת פתרונות

- 1. פתרון שבו שני הצדדים מוותרים קצת ומקבלים קצת, כדי שכולם ירגישו בסדר עם ההחלטה
- 2. כל דוגמה שמראה שתי קבוצות עם רצונות שונים ופתרון ביניים, למשל בחירת משחק או קישוט
- 3. תיאור מצב ברור עם שתי עמדות שונות, ופתרון ביניים שמתחשב בשתיהן ולא מעדיף צד אחד לגמרי
- 4. פשרה טובה מתחשבת בשני הצדדים בצורה מאוזנת, פשרה לא הוגנת כשצד אחד מוותר הרבה יותר מהשני

חלק ט"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מושגי יסוד

- 1. א – רעיון שמישהו מציג כדי שהכיתה תדון בו ותחליט לגביו
- 2. ב – לגרום לאחרים להבין ולתמוך בעמדה שלך
- 3. ב – כל תלמיד ותלמידה מביעים את דעתם ובוחרים באחת האפשרויות

חלק י"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מהלך הדיון

- 1. דיון
- 2. פשרה

חלק י"ח – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – התאמה וסדר

- 1 – ד (רעיון שמוצג לדיון בכיתה)
- 2 – ג (ניסיון להסביר ולגרום לאחרים להסכים)
- 3 – ב (כל תלמיד בוחר באפשרות המועדפת עליו)
- 4 – א (פתרון שמשלב חלקית בין עמדות שונות)

חלק י"ט – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – סדר השלבים

- 1. מישהו מציג הצעה לכיתה
- 2. מתקיים דיון ודברי שכנוע בעד ונגד
- 3. הכיתה מצביעה על ההצעה
- 4. אם אין הכרעה ברורה, מחפשים פשרה שתתאים לרוב

חלק כ' – חזרה מסכמת – שאלות סגורות

- 1. א – לתת לתלמידים ולתלמידות להשפיע על החלטות הנוגעות לכיתה
- 2. ב – ההחלטה שקיבלה את רוב הקולות
- 3. א – לכל אחד ואחת קול שווה
- 4. ב – נימוקים ודוגמאות התומכים בטענה
- 5. ב – פתרון שבו כל הצדדים מוותרים קצת כדי להגיע להסכמה
- 6. ב – כשיש חילוקי דעות ולא מתקבל רוב ברור
- 7. ב – הצגת הנושא והעלאת הצעות
- 8. א – לכבד את ההחלטה למרות אי ההסכמה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה תזכיר ייצוג, קבלת החלטות משותפת וסדר בדיון
- הטיעון צריך לכלול סיבה ברורה ולא רק דעה בלי הסבר
- התלמיד/ה יבין שפשרה מתאימה כששני הצדדים חשובים ואי אפשר רק להצביע

טיפים להפעלה:

- ניתן לחלק את החוברת לשלושה מפגשים: הצבעה, שכנוע, פשרה - ולסיים במפגש מסכם
- מומלץ לאפשר עבודה בזוגות בפרק השכנוע כדי לתרגל שכנוע הדדי בעל פה
- לתלמידים מתקשים אפשר לתת דוגמאות מוכנות לטיעון ולבקש רק להשלים חלק חסר
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף אתגר: לכתוב טיעון נגד הרעיון שלהם ולמצוא פשרה בעצמם

חוברת תרגול – מועצת הכיתה: הצבעות, שכנוע ופשרות

מועצת הכיתה · משחק הצבעות, שכנוע ופשרות

· רגיל

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת
2. פרק 2 – כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית
3. פרק 3 – כוחו של שכנוע: בניית טיעון
4. פרק 4 – פשרה: כשלא כולם מסכימים
5. פרק 5 – תרגול משולב: מהדיון להחלטה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מועצת הכיתה: הצבעות, שכנוע ופשרות

חוברת התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תתרגלו כיצד מועצת כיתה מקבלת החלטות - מהעלאת רעיון ועד הצבעה ופשרה. עבדו לפי סדר הפרקים כדי להבין כל שלב בתהליך, וענו על כל תרגיל במילים שלכם.

1 חלק א' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הכרות עם המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מועצת הכיתה?

א) קבוצת תלמידים שמקבלת החלטות משותפות על ענייני הכיתה ב) מבחן שבועי בכיתה

ג) חוג ספורט אחרי הלימודים ד) רשימת שיעורי בית

2. מה תפקידו העיקרי של היו"ר במועצת הכיתה?

א) לנהל את הדיון ולדאוג שכולם יוכלו לדבר ב) לכתוב את שיעורי הבית לכל הכיתה

ג) להחליט לבד בלי לשאול אף אחד ד) לנקות את הכיתה

2 חלק ב' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מועצת הכיתה מקבלת החלטות בלי לשמוע את דעת התלמידים	☐	☐
2	נציג הכיתה נבחר כדי לייצג את דעת חברי הכיתה	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – השלמות והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא מי שמנהל את הדיון ושומר על הסדר במועצת הכיתה

2. כאשר יש שתי דעות שונות בכיתה אפשר להגיע ל_____

4 חלק ד' – פרק 1 • מהי מועצת כיתה ולמה היא קיימת – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יו"ר	___	**א.** דרך לבחור בין כמה אפשרויות
2. נציג	___	**ב.** פתרון שמתחשב בכמה דעות שונות
3. הצבעה	___	**ג.** מנהל את הדיון במועצה
4. פשרה	___	**ד.** מייצג את דעת חברי הכיתה

5 חלק ה' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המשמעות של 'הכרעה לפי רוב קולות'?

א) ההצעה שקיבלה הכי הרבה קולות בעד מנצחת ב) המורה בוחר את ההצעה הטובה ביותר

ג) ההצעה הראשונה שהוצעה תמיד מנצחת ד) צריך שכל התלמידים יסכימו פה אחד

2. מדוע חשוב שספירת הקולות תהיה שקופה וגלויה לכולם?

א) כדי שכולם יוכלו לוודא שהספירה הוגנת ומדויקת ב) כדי שההצבעה תימשך זמן רב יותר

ג) כדי שהמורה יוכל לשנות את התוצאה ד) אין לכך חשיבות

6 חלק ו' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – הכירו את הכללים (המשך)

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לכל תלמיד ותלמידה בכיתה יש קול אחד שווה בהצבעה	☐	☐
2	מותר לתלמיד להצביע פעמיים כדי להגדיל את הסיכוי שההצעה שלו תנצח	☐	☐

7 חלק ז' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר מספר הקולות בעד ונגד שתי הצעות שווה, קוראים למצב הזה _____

2. כדי שהספירה תהיה שקופה, רצוי שהקולות ייספרו מול _____

8 חלק ח' – פרק 2 • כללי ההצבעה וההכרעה הדמוקרטית – יישום הכללים (המשך)

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הצבעה בהרמת יד	___	**א.** כל אחד רואה איך הצביעו האחרים
2. הצבעה חשאית בפתקים	___	**ב.** ההצעה עם מספר הקולות הגבוה ביותר מנצחת
3. רוב קולות	___	**ג.** מספר הקולות בעד ונגד שווה
4. תיקו	___	**ד.** אף אחד לא יודע איך הצביע מי

9 חלק ט' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – עובדה או דעה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון או לא נכון נקרא עובדה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	המשפט "לדעתי צריך הפסקה ארוכה יותר" הוא משפט עובדתי	☐	☐
3	טיעון חזק נשען רק על רגשות ולא על נימוקים	☐	☐
4	כדי לשכנע מישהו כדאי להביא נימוק שתומך בדעה	☐	☐

10 חלק י' – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – זיהוי טיעון חזק

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההבדל העיקרי בין עובדה לדעה?

(א) עובדה אפשר לבדוק, דעה היא רגש או עמדה אישית (ב) אין הבדל ביניהן

(ג) עובדה תמיד ארוכה יותר מדעה (ד) דעה תמיד נכונה יותר מעובדה

2. איזה משפט הוא טיעון חזק יותר בעד שינוי סידור הישיבה בכיתה?

(א) כדאי לשנות כי זה ישפר ריכוז - כך כולם רואים את הלוח טוב יותר (ב) צריך לשנות כי בא לי

(ג) כולם תמיד משעמם לי במקום שלי (ד) לא יודע, פשוט בואו נשנה

3. מה הופך טיעון לטיעון משכנע וחזק?

(א) נימוק ברור שתומך בדעה (ב) צעקות וכעס (ג) חזרה על אותה מילה הרבה פעמים

(ד) התעלמות מהצד השני

4. תלמיד טוען: "צריך עוד זמן למשחקים בהפסקה כי זה מפחית מתח ומשפר למידה אחר כך". מה סוג הטיעון?

(א) טיעון חזק עם נימוק (ב) טיעון חלש בלי נימוק (ג) עובדה בלבד (ד) דעה בלי שום הסבר

11 חלק י"א – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – ניסוח טיעון משלי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. "בכיתה שלנו 25 תלמידים"	___	**א.** דעה בלי נימוק
2. "ההפסקה קצרה מדי לדעתי"	___	**ב.** טיעון עם נימוק
3. "צריך יותר זמן למשחק כי זה עוזר להתרכז אחר כך"	___	**ג.** דעה
4. "פשוט בא לי יותר זמן, זהו"	___	**ד.** עובדה

12 חלק י"ב – פרק 3 • כוחו של שכנוע: בניית טיעון – כתיבת טיעון משכנע

השלימו את המילה החסרה.

1. טיעון חזק בנוי משני חלקים: דעה ו_____

13 חלק י"ג – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – מה זו פשרה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	פשרה היא פתרון שבו כל צד מוותר קצת כדי להגיע להסכמה משותפת	☐	☐
2	במצב של פשרה אחד הצדדים מקבל הכל והשני לא מקבל כלום	☐	☐
3	פשרה יכולה לעזור כששתי קבוצות בכיתה רוצות דברים שונים לאותו אירוע	☐	☐
4	פשרה טובה היא כזו שבה שני הצדדים מרוצים במידה מסוימת, גם אם לא קיבלו הכל	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – התאמת מצבים לפתרון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חצי מהכיתה רוצה לשחק כדורגל בהפסקה, חצי רוצה כדורסל	___	**א.** לקבוע ישיבה לפי בחירה בחצי מהשנה והגרלה בחצי השני
2. קבוצה אחת רוצה לקשט את הכיתה בכחול, קבוצה שניה בצהוב	___	**ב.** לבחור טיול שמשלב גם טבע וגם ביקור בעיר
3. חלק מהכיתה רוצה טיול לטבע, חלק רוצה טיול לעיר	___	**ג.** לקיים מסיבה עם תחפושות אופציונליות, מי שרוצה לובש ומי שלא נשאר בבגדים רגילים
4. קבוצה רוצה מסיבת סיום עם תחפושות, קבוצה אחרת מעדיפה בלי	___	**ד.** לשלב את שני הצבעים יחד בקישוטים
5. חלק מהתלמידים רוצים לבחור איפה לשבת, חלק רוצים הגרלה	___	**ה.** לשחק כדורגל ביום אחד וכדורסל ביום אחר

15 חלק ט"ו – פרק 4 • פשרה: כשלא כולם מסכימים – חשיבה והצעת פתרונות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מהי פשרה, במילים שלכם

2. כתבו דוגמה למצב בכיתה שבו פשרה יכולה לעזור לקבל החלטה משותפת

3. תארו מצב שבו שתי קבוצות בכיתה רצו דברים שונים (סוג משחק, טיול או קישוט), והציעו פשרה שתשאיר את שני הצדדים מרוצים חלקית

4. לדעתכם, מה הופך פשרה ל'טובה' ומה הופך אותה ל'לא הוגנת'

16 חלק ט"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי הצעה במסגרת מועצת הכיתה?

(א) רעיון שמישהו מציג כדי שהכיתה תדון בו ותחליט לגביו (ב) כלל קבוע שאי אפשר לשנות

(ג) עונש על התנהגות לא טובה (ד) רשימת נוכחות בכיתה

2. מה המטרה של דברי שכנוע בדיון?

(א) להראות שאתה חכם (ב) לגרום לאחרים להבין ולתמוך בעמדה שלך (ג) לסיים את הדיון מהר

(ד) לבחור מזכיר לכיתה

3. מה קורה בשלב ההצבעה?

(א) כל אחד כותב שיר (ב) כל תלמיד ותלמידה מביעים את דעתם ובוחרים באחת האפשרויות

(ג) המורה מחליט לבד (ד) מבטלים את ההצעה

17 חלק י"ז – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – מהלך הדיון

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני ההצבעה חשוב לקיים _____ שבו כל צד מציג את עמדתו

2. כאשר שתי קבוצות בכיתה רוצות דברים שונים, לפעמים מגיעים ל _____ שמשלבת בין שתי הדרישות

18 חלק י"ח – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – התאמה וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הצעה	___	**א.** פתרון שמשלב חלקית בין עמדות שונות
2. שכנוע	___	**ב.** כל תלמיד בוחר באפשרות המועדפת עליו

3. הצבעה	___	**ג.** ניסיון להסביר ולגרום לאחרים להסכים
4. פשרה	___	**ד.** רעיון שמוצג לדיון בכיתה

19 חלק י"ט – פרק 5 • תרגול משולב: מהדיון להחלטה – סדר השלבים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הכיתה מצביעה על ההצעה
☐	אם אין הכרעה ברורה, מחפשים פשרה שתתאים לרוב
☐	מתקיים דיון ודברי שכנוע בעד ונגד
☐	מישהו מציג הצעה לכיתה

20 חלק כ' – חזרה מסכמת – שאלות סגורות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המטרה העיקרית של מועצת הכיתה?

(א) לתת לתלמידים ולתלמידות להשפיע על החלטות הנוגעות לכיתה (ב) לקבוע ציונים במבחנים

(ג) להחליף את המורה בכיתה (ד) לארגן טיולים בלבד

2. בהצבעה דמוקרטית, איזו החלטה מתקבלת בדרך כלל?

(א) ההחלטה שקיבלה הכי מעט קולות (ב) ההחלטה שקיבלה את רוב הקולות

(ג) ההחלטה שהמורה בחר מראש (ד) ההחלטה האחרונה שהוצעה

3. מה נכון לגבי הקול של כל תלמיד או תלמידה בהצבעה?

(א) לכל אחד ואחת קול שווה (ב) יש תלמידים עם שני קולות (ג) רק תלמידים מצטיינים מצביעים

(ד) הקול תלוי בגיל

4. מה חשוב לכלול כדי לשכנע אחרים בטיעון?

(א) רק דעה אישית בלי הסבר (ב) נימוקים ודוגמאות התומכים בטענה (ג) קריאה בקול רם מאוד

(ד) התעלמות מדעת האחר

5. מהי פשרה?

(א) מצב שבו צד אחד מוותר על הכול (ב) פתרון שבו כל הצדדים מוותרים קצת כדי להגיע להסכמה

(ג) התעלמות מהבעיה (ד) הצבעה חוזרת ושוב ללא סוף

6. מתי בדרך כלל נזקקים לפשרה במועצת הכיתה?

(א) כשכולם מסכימים מיד (ב) כשיש חילוקי דעות ולא מתקבל רוב ברור (ג) כשאין שום הצעה

(ד) כשהמורה מחליט לבד

7. מה השלב הראשון בדרך כלל בדיון כיתתי לפני ההצבעה?

(א) הצבעה מיידית בלי דיון (ב) הצגת הנושא והעלאת הצעות (ג) סיום הדיון

(ד) ענישה של מי שלא מסכים

8. מה נכון לעשות כאשר ההחלטה שהתקבלה אינה כפי שרצית?

(א) לכבד את ההחלטה למרות אי ההסכמה (ב) לסרב לשתף פעולה (ג) לצעוק על מי שהצביע אחרת

(ד) לבטל את ההצבעה לבד

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להסביר מה תפקיד מועצת הכיתה?

האם אני יכול/ה לבנות טיעון משכנע בשני משפטים?

האם אני מבין/ה מתי ולמה מגיעים לפשרה במקום הצבעה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀